

Identificació de l'assignatura

Assignatura	21320 - Psicologia de l'Educació
Crèdits	1,8 de presencials (45 hores) 4,2 de no presencials (105 hores) 6 de totals (150 hores).
Grup	Grup 1, 1S (Campus Extens)
Període d'impartició	Primer semestre
Idioma d'impartició	Català

Professors

Professor/a	Horari d'atenció als alumnes					
	Hora d'inici	Hora de fi	Dia	Data d'inici	Data de fi	Despatx
Concepción Gotzens Busquets c.gotzens@uib.es	11:00h	12:00h	Dijous	14/07/2014	18/09/2014	A117
	10:45h	11:15h	Dilluns	22/09/2014	25/01/2015	A117
	18:00h	18:30h	Dimarts	22/09/2014	25/01/2015	A117
	12:30h	13:30h	Dimecres	26/01/2015	01/02/2015	A117
	11:00h	12:00h	Dimecres	02/02/2015	30/05/2015	A117

Contextualització

La matèria "Psicologia de l'educació", s'imparteix a tercer curs del Grau en Psicologia, i es correspon amb una **única assignatura** que, amb aquest títol, es desenvolupa durant el primer semestre del curs.

Es tracta d'una **assignatura troncal en els estudis de Psicologia**, la qual cosa posa de relleu el seu caire bàsic i fonamental en la preparació del estudiants d'aquesta titulació.

L'**objectiu fonamental** que es planteja és el coneixement i la comprensió de les variables psicològiques més significatives que incideixen –de diverses maneres i intensitats– en els processos d'ensenyament –aprenentatge que els éssers humans duen a terme a llarg de tota la vida, tot destacant que les influències esmentades no són unívokes, sinó que es desenvolupen en **interacció** de unes amb d'altres, la qual cosa dona idea de la complexitat dels fenòmens estudiats en aquesta assignatura.

L'estudi comprensiu d'aquestes variables i processos es veurà complementat amb **activitats de caire pràctic** que pretenen afavorir la transferència d'allò tractat a nivell teòric, a les situacions d'ensenyament-aprenentatge amb les que, els futurs professionals de la psicologia de l'educació, hauran d'enfrontar-se en el seu exercici professional.

ÉS MOLT IMPORTANT tenir en compte que al llarg del curs ENS GUIAREM EXCLUSIVAMENT PER LES INFORMACIONS, INDICACIONS, MATERIALS I DATES INDICADES A CAMPUS EXTENS.

Requisits

Recomanables

Sense que s'hagi d'entendre com un requisit en sentit estricte, *es recomanable* que l'estudiant tingui a "disposició" les informacions treballades en d'altres assignatures, molt especialment les que tenen a veure amb els processos d'ensenyament – aprenentatge, com per exemple: processos bàsics de la cognició i emoció, psicologia de l'aprenentatge, psicologia del desenvolupament, psicologia social, avaluació de variables i processos psicològics, etc.

Competències

A continuació s'indiquen les competències específiques y transversals de l'assignatura, segons les establertes en el Pla d'Estudis del Grau de Psicologia.

Específiques

- * CE4. Comprendre les lleis i principis bàsics que regeixen els processos psicològics, la seva dinàmica i interrelació, i identificar els factors que influeixen a cada un dels processos mentals..
- * CE5. Conèixer les funcions, característiques i limitacions dels diferents models teòrics de la psicologia de l'educació..
- * CE26. Valorar i apreciar les aportacions que proporciona la recerca científica al coneixement i la pràctica professional..

Genèriques

- * CT1. Capacitat d'anàlisi i síntesi..
- * CT8. Capacitat per treballar en equip i col.laborar eficaçment amb altres persones, incloent equips multidisciplinaris..

Bàsiques

- * Podeu consultar les competències bàsiques que l'estudiant ha d'haver assolit en acabar el grau a l'adreça següent: http://estudis.uib.cat/ca/grau/comp_basiques/

Continguts

Els continguts de l'assignatura s'articulen al voltant de **tres mòduls o blocs temàtics**, sent el **primer** introductor i a la matèria i sobre el qual es vertebren els restants, ja que cadascun dels altres blocs temàtics focalitza un dels continguts d'estudi fonamentals de la Psicologia de l'Educació (PE).

El **segon** mòdul, s'ocupa de les *variables de contingut* fonamentals per la PE i aplega els temes de màxima rellevància de l'assignatura. Aquests temes analitzen les variables psicològiques que expliquen i incideixen en les activitats d'ensenyar i aprendre. Està subdividit en 3 blocs o apartats: el primer, referit als *subjectes* que estudia la psicologia de l'educació: professors i alumnes, omés genèricament els qui ensenyen i els qui aprenen, ambdós grups protagonistes dels processos que ens ocupen. El segon apartat tracta dels diversos *continguts* que s'ensenyen i s'aprenen. Finalment, el tercer apartat s'ocupa dels contextos (espacial, temporal, metodològic i tecnològic) que envolten i interaccionen amb els processos d'ensenyar i aprendre.

El **tercer** mòdul, s'ocupa de les variables de procés més significatives en aquesta disciplina i s'estructuren en quatre temes: el primer sobre processos d'ensenyament, el segon sobre els d'aprenentatge, el tercer sobre els de transferència dels aprenentatges y finalment, el quart, sobre els processos d'avaluació de l'aprenentatge.

ÉS MOLT IMPORTANT tenir en compte que al llarg del curs ENS GUIAREM EXCLUSIVAMENT PER LES INFORMACIONS, INDICACIONS, MATERIALS I DATES INDICADES A CAMPUS EXTENS.

Continguts temàtics

BLOC TEMÀTIC 1. Aspectes introductoris a la Psicologia de l'Educació

Tema 1. Concepte i objecte d'estudi de la Psicologia de l'Educació.

1.1. Delimitació conceptual i definició.

1.2 Objecte d'estudi: variables de contingut i variables de procés.

BLOC TEMÀTIC 2. Variables de contingut de la Psicologia de l'Educació

Els subjectes d'estudi de la Psicologia de l'Educació. Els alumnes.

Tema 2. Els alumnes.

2.1 Concepte de diversitat.

2.2 Diversitat personal: estils d'aprenentatge i de pensament.

2.3 Diversitat intel·lectual: intel·ligències múltiples (*preparació i presentació per part grup d'estudiants*)

2.4 Diversitat afectiva: motivacions i expectatives (*preparació i presentació per part grup d'estudiants*)

Els subjectes d'estudi de la Psicologia de l'Educació. Els professors.

Tema 3. Els professors

3.1 Variables cognitives dels professors. Els processos de pensament: planificació, presa de decisions.

3.2 Variables cognitives dels professors. Tipus d'informació utilitzada en l'activitat docent.

3.3 Variables afectives i personals: motivació docent.

Els continguts que s'ensenyen i s'aprenen. El currículum.

Tema 4. Els continguts que s'ensenyen i s'aprenen

4.1. Tipologia i estructura dels continguts: el currículum.

4.2. Objectius d'ensenyament-aprenentatge.

Els contextos de l'ensenyament - aprenentatge. Els contextos.

Tema 5. Els contextos

5.1. Ús de l'espai i el temps (*preparació i presentació per part grup d'estudiants*)

5.2. Els mètodes d'E-A i l'ús de les TIC (*preparació i presentació per part grup d'estudiants*)

BLOC TEMÀTIC 3.. Variables de procès de la Psicologia de l'Educació

Tema 6. Processos d'ensenyament.

6.1 Rols i actuacions docents.

6.2 Paradigmes de la qualitat docent.

Tema 7. Processos d'aprenentatge

7.1 Teories de l'aprenentatge humà (part 1) (*preparació i presentació per part grup d'estudiants*)

7.2 Teories de l'aprenentatge humà (part 2) (*preparació i presentació per part grup d'estudiants*)

Tema 8. Processos de transferència dels aprenentatges

8.1 Teories sobre la transferència dels continguts apresos.

8.2 Facilitació de la transferència.

Tema 9. Processos d'avaluació.

9.1 Tipus d'avaluació.

9.2 Avaluació dels continguts apresos.

Metodologia docent

Els objectius que es desitgen assolir en l'assignatura juntament amb el nombre d'estudiants previst per cursar-la, són les variables que delimiten la metodologia docent a emprar (Gage & Berliner, 1998), essent aquesta una qüestió a tractar en aquesta assignatura.

Bàsicament, la **part teòrica** serà tractada dins la modalitat de classes teòriques (grup gran), mitjançant la presentació i exposició per part de la professora i en els casos indicats en el temari pels alumnes, del temes a tractar, mentre que la **part pràctica** es desenvoluparà amb classes pràctiques (grup mitjà), les quals requereixen complementar-se amb activitats de **treball autònom** per part dels estudiants, ja sigui individualment o en grup.

ÉS MOLT IMPORTANT tenir en compte que al llarg del curs ENS GUIAREM EXCLUSIVAMENT PER LES INFORMACIONS, INDICACIONS, MATERIALS I DATES INDICADES A CAMPUS EXTENS.

(Gage, N.L. & Berliner, D.C. (1998) *Educational Psychology*. Boston: Houghton Mifflin Harcourt)

Volum de treball

Aquesta variable, difícil de precisar degut al pes de variables individuals intervinents, intenta suggerir quin serà la **inversió i repartiment del temps** necessari per part de l'estudiant, per l'aprofitament d'aquesta assignatura.

La previsió d'hores teòriques i pràctiques **presencials** resulten força precises; no així el **temps individual** que cada estudiant haurà de dedicar a l'estudi de l'assignatura i realització de pràctiques. Variables com els aprenentatges previs de cada estudiant, els recursos personals intel·lectuals i motivacionals, l'afinitat amb els continguts de la matèria i les metodologies docents utilitzades, entre altres, exerceixen una influència molt important en la quantitat de temps necessari per treure profit en qualsevol tasca d'aprenentatge.

En tot cas, les previsions realitzades, apunten cap el següent repartiment.

Activitats de treball presencial

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
Classes teòriques	Lliçó magistral	Grup gran (G)	<i>Finalitat:</i> Oferir als estudiants una visió global, coherent i funcional dels temes del programa <i>Metodologia:</i> Presentació dels continguts a classe per part de la professora, i en alguns casos ja indicats en el temari, per part de grups d'alumnes, amb recolçament de PowerPoint.	28
Classes teòriques	Presentacions a classe	Grup gran (G)	<i>Finalitat:</i> Aprendre a preparar un tema del programa. Aprendre a coordinar-se amb grups de companys. Aprendre a argumentar i a expressar-se oralment i en públic. <i>Metodologia:</i> Exposició oral per part dels alumnes del tema preparat en grup. Resposta a les preguntes dels companys. Recolçament amb TIC	1
Classes pràctiques	Presentacions a classe	Grup mitjà (M)	<i>Finalitat:</i> Aprendre a argumentar i a expressar-se oralment i en públic. <i>Metodologia:</i> Exposició oral per part dels alumnes del treball de pràctiques realitzat. Resposta a les preguntes dels companys. Recolçament amb TIC.	1
Classes pràctiques	Treball de casos	Grup mitjà (M)	<i>Finalitat:</i> Aprofundir en la vessant aplicada dels continguts tractats en la part teòrica. Es tracta d'aprendre a fer la valoració d'un cas escolar, desenvolupant les destreses que necessita el psicòleg de l'educació per recollir les informacions que necessita. <i>Metodologia:</i> Seguiment del protocol de pràctiques preparat per la professora i disponible a Campus Extens.	13
Avaluació	Examen final de contingut de l'assignatura	Grup gran (G)	<i>Finalitat:</i> Avaluar l'aprenentatge de l'alumne assolit al llarg del curs. <i>Metodologia:</i> Examen d'elecció múltiple amb 4 alternatives de resposta, cada errada resta 0,33 punts. Aquest examen serà recuperable en el període d'avaluació extraordinària de juliol.	2

A començament del semestre hi haurà a disposició dels estudiants el cronograma de l'assignatura a través de la plataforma UIBdigital. Aquest cronograma inclourà almenys les dates en què es faran les proves d'avaluació

continua i les dates de lliurament dels treballs. A més, el professor o la professora informará els estudiants si el pla de treball de l'assignatura es durà a terme a través del cronograma o per una altra via, inclosa la plataforma Campus Extens.

Activitats de treball no presencial

Modalitat	Nom	Descripció	Hores
Estudi i treball autònom individual	Estudi	<i>Finalitat:</i> Assimilació i consolidació per part dels estudiants dels coneixements teòrics i pràctics. <i>Metodologia :</i> Estudi dels materials preparats: PowerPoint (Campus Extens), Dossier de Lectures (Reprografia) i consulta de lectures i websindicades a la bibliografia d'aquesta Guia Docent.	60
Estudi i treball autònom individual o en grup	Preparació de pràctiques	<i>Finalitat:</i> Preparar i fonamentar aspectes necessaris per les activitats pràctiques. Recollir dades necessàries per pràctiques. Preparar i assajar tècniques, destreses i instruments a utilitzar en l'anàlisi de casos.. <i>Metodologia:</i> Seguiment de la "pauta de treball de pràctiques" i del "protocol" per l'estudi de casos elaborats per la professora i disponibles a Campus Extens.	45

Riscs específics i mesures de protecció

Les activitats d'aprenentatge d'aquesta assignatura no comporten riscos específics per a la seguretat i salut dels alumnes i, per tant, no cal adoptar mesures de protecció especials.

Avaluació de l'aprenentatge dels estudiants

Els procediments d'avaluació previstos són els indicats a continuació. Tot i així **ÉS MOLT IMPORTANT** tenir en compte que al llarg del curs ENS GUIAREM EXCLUSIVAMENT PER LES INFORMACIONS, INDICACIONS, MATERIALS I DATES INDICADES A CAMPUS EXTENS.

Presentacions a classe

Modalitat	Classes teòriques
Tècnica	Altres procediments (no recuperable)
Descripció	<i>Finalitat:</i> Aprendre a preparar un tema del programa. Aprendre a coordinar-se amb grups de companys. Aprendre a argumentar i a expressar-se oralment i en públic. <i>Metodologia:</i> Exposició oral per part dels alumnes del tema preparat en grup. Resposta a les preguntes dels companys. Recolzament amb TIC
Criteris d'avaluació	Es valoraran les presentacions de l'alumnecorresponents al tema de teoria, així com intervencions orals en discussions i debats de grup.

La nota obtinguda representarà el 10% de la nota final de l'alumne.

Percentatge de la qualificació final: 10%

Presentacions a classe

Modalitat	Classes pràctiques
Tècnica	Altres procediments (no recuperable)
Descripció	Finalitat: Aprendre a argumentar i a expressar-se oralment i en públic. Metodologia: Exposició oral per part dels alumnes del treball de pràctiques realitzat. Resposta a les preguntes dels companys. Recolzament amb TIC.
Criteris d'avaluació	Es valoraran les presentacions de l'alumne referides a l'anàlisi del cas pràctic, així com intervencions orals en discussions i debats de grup. La nota obtinguda representarà el 10% de la nota final de l'alumne.

Percentatge de la qualificació final: 10%

Treball de casos

Modalitat	Classes pràctiques
Tècnica	Informes o memòries de pràctiques (no recuperable)
Descripció	Finalitat: Aprofundir en la vessant aplicada dels continguts tractats en la part teòrica. Es tracta d'aprendre a fer la valoració d'un cas escolar, desenvolupant les destreses que necessita el psicòleg de l'educació per recollir les informacions que necessita. Metodologia: Seguiment del protocol de pràctiques preparat per la professora i disponible a Campus Extens.
Criteris d'avaluació	Es valoraran informes sobre les activitats pràctiques. Aquests informes seran en grup. La qualificació obtinguda representarà el 30% de la nota final de l'alumne.

Percentatge de la qualificació final: 30%

Examen final de contingut de l'assignatura

Modalitat	Avaluació
Tècnica	Proves objectives (recuperable)
Descripció	Finalitat: Avaluar l'aprenentatge de l'alumne assolit al llarg del curs. Metodologia: Examen d'elecció múltiple amb 4 alternatives de resposta, cada errada resta 0,33 punts. Aquest examen serà recuperable en el període d'avaluació extraordinària de juliol.
Criteris d'avaluació	Format per preguntes de resposta múltiple, amb quatre alternatives de resposta. Les respostes equivocades resten 0,33 punts. La nota obtinguda representarà el 50% de la nota final

Percentatge de la qualificació final: 50%

Recursos, bibliografia i documentació complementària

S'indiquen a continuació els textos que més poden ajudar en l'estudi de l'assignatura.

Trobareu a "Reprografia" de Guillem Cifre un "**Dossier de lectures**" que vos serà molt útil per l'estudi de l'assignatura.

Cal tenir en compte que els textos indicats NO estan pensats per substituir les explicacions que es donaran a les classes, sinó per consultar, ampliar, complementar aspectes que siguin d'interès per l'estudiant i que a classe o no han estat suficientment tractades o no han quedat ben enteses, o l'estudiant té ganes d'aprendre més.

Any acadèmic	2014-15
Assignatura	21320 - Psicologia de l'Educació
Grup	Grup 1, 1S
Guia docent	D
Idioma	Català

Per raons "obvies", el llibre de Genovard & Gotzens (1997) és el que segueix millor l'estructura conceptual de l'assignatura. Això, no significa que les explicacions de classe s'ajustin i es limitin al que inclou aquesta publicació.

Pel que fa al llibre de Fernando Doménech Betoret, els capítols 1, 2, 4, 5, 6 i 11 s'apropen força al conjunt del nostre temari, excepte l'apartat de "Contextos" que és quasi inexistent en aquest manual.

ÉS MOLT IMPORTANT tenir en compte que al llarg del curs ENS GUIAREM EXCLUSIVAMENT PER LES INFORMACIONS, INDICACIONS, MATERIALS I DATES INDICADES A CAMPUS EXTENS.

Bibliografia bàsica

Ferrándiz, C. (Coord.) (2010). *Psicología de la Educación*. Murcia: Diego Marín (DM)
Genovard, C. y Gotzens C. (1997). *Psicología de la Instrucción*. Madrid. Santillana, Aula XXI.
Doménech Betoret, F. (2007). *Psicología de la educación e instrucción: su aplicación al contexto de la clase*. Castelló de la Plana: Publicacions de la Universitat Jaume I. Colección Psique nº 5.

Bibliografia complementària

Coll, C., Palacios, J. y Marchesi, A (Eds) (2001). *Desarrollo Psicológico y Educación. 2. Psicología de la Educación Escolar*. Madrid: Alianza Editorial.
Gage, N.L. y Berliner, David C. (1998). *Educational Psychology*. Boston: Houghton Mifflin.
Santrock, J.W. (2012). *Psicología de la educación*. Madrid: McGraw-Hill.
Woolfolk, A. (2006). *Psicología Educativa*. México: Pearson (9ª edició)

Altres recursos

http://www.ted.com/search?cat=ss_all&q=education TED (ONG: Tecnología, Entretenimiento y Diseño)
<http://www.eduteka.org/TED.php> (Sobre recursos educativos)
<http://weib.caib.es/Default.htm> (Govern de les Illes Balears. Conselleria d'Educació, cultura i Universitats)
<http://weib.caib.es/Centres/serveis/eoep/eap-palma/index.htm> (Alguns Serveis Educatius: atenció primerenca)
<http://www20.gencat.cat/portal/site/ensenyament/> (Generalitat de Catalunya. Departament d'Ensenyament)